

Digitale kerkdienst 6 februari 2022

Thema: 'De zondvloed, een merkwaardig verhaal'

Voorgangers: dr. Koen Holtzapffel en dr. Tjaard Barnard

Bijbellezing: Genesis 7: 17-24

Overdenking (Tjaard Barnard)

Vandaag staan we stil, in onze reeks met kerkdiensten over het begin van het Bijbelboek Genesis, bij de zondvloed. Een merkwaardig verhaal.

Merkwaardig godsbeeld, (milieu) doemdenken in onze huidige tijd, profetie tegenover nieuwe kansen.

Het is en blijft, beste mensen, een merkwaardig verhaal. Het rondt, als het ware, de oergeschiedenis in het boek Genesis af. Eerst is er de schepping, dan de oerwereld en met de zondvloed maakt God een grote reset en daarna begint het allemaal wat normaler te worden met de verhalen over de aartsvaders.

En natuurlijk: het is een verhaal dat niet tot de Israëlitische traditie of de bijbel beperkt is. Wie even op Wikipedia kijkt, vindt een overzicht van allerlei verhalen in allerlei talen en culturen over een zondvloed. Bijna overal hebben mensen verhalen geschreven over hoe de wereld aan slechtheid ten onder ging en hoe slechts een familie, met daarbij alle dieren, het overleefd hebben. En soms kenmerken die verhalen zich door vrolijke details. Zo vertellen de Inuit, u weet wel, de politiek correcte aanduiding van de Eskimo's, het verhaal hoe de mammoeten niet de ark in wilden lopen. Zij dachten dat hun poten hoog genoeg waren om niet te verdrinken. We weten inmiddels hoe het met deze dieren is afgelopen.

Tien jaar geleden werden mijn ogen geopende voor een gruwelijk element van het verhaal, waar we altijd maar gemakkelijk overheen lopen.

Ik las toen een atheïstisch manifest voor kleine kinderen. Hoe komen we bij God? vroeg het kleine biggetje. Een boek voor iedereen die zich niets laat wijsmaken. Vol verve vertelt dit boekje over hoe gruwelijk het is, wat er wordt beschreven. Hoe alle dieren moeten verdrinken. Hoe alle mensen moeten omkomen in het water. En door het concreet te maken, in begrijpelijke taal voor kinderen, krijg je toch zomaar wat minder sympathie voor het verhaal.

'Op een dag, was God de Heer zo kwaad geworden over de mensen dat hij besloot alle leven op aarde te vernietigen. Al het leven? vroeg het biggetje geschrokken. Alle mensen-baby's, alle oma's en alle dieren? Ook de biggen, de egels, de vlinders en de kleine cavia's? Ja, alle leven. Op een paar van elke soort na. Die bracht Noach, in wie God behagen schiep, op zijn schip, de ark van Noach, bijeen. Toen liet God het zo lang regenen tot alle andere mensen en dieren verdronken waren.'

Terwijl kinderbijbels vol staan met mooie tekeningen van allerlei dieren die netjes twee aan twee komen aanlopen, is deze benadering andere koek. God laat het zolang regenen, tot alle mensen en dieren verdronken waren.

Het verhaal wordt opeens minder leuk. Maar goed, we moeten daar natuurlijk niet te zwaar aan tillen. Het is een sprookje. En de meeste sprookjes hebben gruwelijke elementen. Maar naast die elementen valt er altijd wat te leren. Zo ook hier.

Het verhaal heeft een gelukkige afloop. Als het water weer gedaald is, maakt God een nieuw begin met de mensen. Er is de regenboog, een teken dat God het nooit meer zal doen. Een teken dat mensen en God eraan zal herinneren. Dit nooit meer. Het is een profetisch beeld: nooit meer zondvloed. En elke keer kunnen we het zien.

De vraag is natuurlijk wel te stellen of wij mensen niet op geheel moderne wijze onze eigen zondvloed bewerkstelligen. De manier waarop we met de aarde omgaan, de stijging van de temperatuur en daarmee de zeespiegel, zou voor grote delen van de wereld kunnen leiden tot een nieuwe, nu langzame zondvloed.

En dan maar hopen dat ie niet komt, omdat de regenboog toch aan de hemel staat, is misschien te gemakkelijk. Wij zijn niet van het geloven in het 'stil maar, wacht maar, alles wordt nieuw'-model. Wij geloven meer in de handen uit de mouwen steken. In aan het werk gaan. En dan niet als Noach een nieuwe ark bouwen, maar werken aan een betere wereld in het hier en nu.

Ik laat het even hierbij. Zoals u weet, ben ik van de geschiedenis, Koen is van de toekomst. Althans zeker van de verre toekomst, Gods Koninkrijk. Ik ben benieuwd!

Lees de overdenking van Koen Holtzapffel tijdens deze digi-dienst op zondag 6 februari op onze website:

<https://rotterdam.remonstranten.nl/blog/overdenkingen/na-regen-komt-zonneschijn-en-wijn/>